

Forskrift om rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8–13

Hjemmel: Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 18. mars 2013 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-2 annet ledd.
Endret ved forskrifter 18 des 2015 nr. 1759, 15 mars 2016 nr. 283, 3 juni 2020 nr. 1133, 3 juni 2020 nr. 1133 (i kraft 31 des 2020), 2 6 mars 2021 nr. 1067, 16 mars 2022 nr. 423.

§ 1. Virkeområde og formål

Forskriftens virkeområde er praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8–13.

Forskriftens formål er å legge til rette for at utdanningsinstitusjonene tilbyr en praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8–13 som er profesjonsrettet, forsknings- og erfaringsbasert og av høy faglig kvalitet. Det skal være helhet og sammenheng mellom yrkesfag, pedagogikk, yrkesdidaktikk og praksis. Utdanningen må imøtekomme samfunnets og skolens behov og skal forholde seg til opplæringsloven og gjeldende læreplanverk for grunnopplæringen.

Utdanningen skal sikre at kandidatene kan videreutvikle skolen som en institusjon for læring og dannelse i et demokratisk samfunn. Utdanningen skal ivareta perspektiver knyttet til likestilling og det flerkulturelle samfunn, og skape forståelse for en skole som er for alle elever, uavhengig av deres forutsetninger og sosiale, kulturelle og språklige bakgrunn.

Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag skal kvalifisere til å ivareta opplæring om samiske forhold, herunder kjennskap til den statusen urfolk har internasjonalt, og samiske barn og ungdoms rett til opplæring i tråd med opplæringsloven og gjeldende læreplanverk.

§ 2. Læringsutbytte

Kandidaten skal etter fullført praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag ha følgende samlede læringsutbytte, definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Utdanningen er på nivå 6 i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket.

Kunnskap

Kandidaten

- har kunnskap om gjeldende lovverk og styringsdokumenter som er relevante for profesjons- og yrkesutøvelsen
- har bred kunnskap om yrkesfag, pedagogikk og yrkesdidaktikk, arbeidsmetoder/verktøy og prosesser som er relevante for profesjons- og yrkesutøvelsen, og kan vurdere behov for HMS-tiltak
- kan se yrkesopplæringen og yrkesutøvelsen i et historisk og kulturelt perspektiv
- har kunnskap om skolens mandat, opplæringens verdigrunnlag og det helhetlige opplæringsløpet fra ungdomstrinnet til endt fag- eller yrkesopplæring (8.–13. trinn)
- har bred kunnskap om ungdomskultur og ungdoms utvikling og læring i ulike sosiale og flerkulturelle kontekster

- har kunnskap om barn og unge i vanskelige livssituasjoner, herunder kunnskap om vold og seksuelle overgrep mot barn og unge, om deres rettigheter i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv, og om hvordan sette i gang nødvendige tiltak etter gjeldende lovverk.
- kjenner til nasjonalt og internasjonalt forsknings- og utviklingsarbeid med relevans for lærerprofesjonen innenfor det yrkespedagogiske og det yrkesfaglige området, og kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet.

Ferdigheter

Kandidaten

- kan anvende sine yrkesfaglige, pedagogiske, yrkesdidaktiske og teknologiske kunnskaper
- kan planlegge, begrunne, gjennomføre, lede, vurdere og dokumentere relevant fag- og yrkesopplæring tilpasset elevenes/lærlingenes behov
- kan identifisere og arbeide systematisk med grunnleggende ferdigheter, herunder yrkesdidaktisk bruk av digitale verktøy
- kan vurdere og dokumentere elevers læring og utvikling, gi læringsfokuserete tilbakemeldinger og bidra til at elevene/lærlingene kan reflektere over egen læring
- kan orientere seg i faglitteraturen og forholde seg kritisk til informasjonskilder og eksisterende teorier knyttet til ungdomstrinnet og fag- og yrkesopplæring (8–13.trinn)
- behersker relevante arbeidsprosesser, verktøy, teknikker og uttrykksformer, og kan reflektere over egen yrkesutøvelse og justere denne under veiledning
- kan bruke og henvise til relevante forskningsresultater for å treffe begrunnede valg og gjennomføre systematisk yrkesfaglig og pedagogisk utviklingsarbeid.
- kan identifisere særskilte behov hos barn og unge, inkludert identifisere tegn på vold eller seksuelle overgrep. På bakgrunn av faglige vurderinger skal kandidaten kunne etablere samarbeid med aktuelle tverrfaglig og tverretatlige samarbeidspartnere til barnets beste.

Generell kompetanse

Kandidaten

- har innsikt i relevante faglige og yrkesetiske problemstillinger og kan formidle sentralt fagstoff på norsk både skriftlig, muntlig og gjennom andre dokumentasjonsformer
- Kan via faglig innsikt, engasjement og formidlingsevne motivere for elevenes/lærlingenes læring, yrkesstolthet og yrkesidentitet
- kan analysere egne behov for kompetanseheving og ha endrings- og utviklingskompetanse for å møte framtidens behov i skole, arbeids- og samfunnsliv
- kan legge til rette for entreprenørskap, nytenkning og innovasjon, og at lokalt arbeids-, samfunns- og kulturliv involveres i opplæringen
- kan bygge gode relasjoner til elever/lærlinger og skape konstruktive og inkluderende læringsmiljø
- kan bygge gode relasjoner til og samarbeide med foresatte og andre aktuelle samarbeidspartnere.

§ 3. Struktur og innhold i ~~praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag~~

Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag skal kvalifiserer for undervisning på trinn 8–13. Utdanningen har et omfang på 60 studiepoeng og består av:

- minst 60 dager praksis, veiledet, variert og vurdert
- pedagogikk, 30 studiepoeng, og
- yrkesdidaktikk, 30 studiepoeng.

Utdanningen organiseres i to emnegrupper:

~~Emnegruppe 1. Ledelse av læreprosesser: Ledelse av lærings- og utviklingsarbeid i et individ- og gruppeperspektiv~~

~~Emnegruppe 2. Skolen i samfunnet: Ledelse av lærings- og utviklingsarbeid i et organisasjons- og samfunnsperspektiv.~~

~~Emnegruppene kan deles i ulike emner. Institusjonenes programplaner skal knytte pedagogikk, yrkesdidaktikk og praksis til de to emnegruppene.~~

I utdanningen skal kandidatene gjennomføre et tverrfaglig utviklingsprosjekt. Utviklingsprosjektet skal kombinere pedagogikk, yrkesdidaktikk og praksis og utgjøre minst 10 studiepoeng.

~~Praksisopplæringenstudiet skal bestå av minst 60 dager være veiledet, variert og vurdert og variert praksis, inngå som og være en integrert del av begge emnegruppene og utdanningen. Praksisstudiet skal fordeles over begge semestre.~~

~~Omfanget av praksisopplæringen skal være minst 60 arbeidsdager i skolen.~~

~~Praksisopplæringenstudiet skal i hovedsak gjennomføres i videregående opplæring og fordeles på de ulike trinnene i programområdet. Minst 10 dager skal gjennomføres på ungdomstrinnet (8.–10. trinn). Praksisstudiet skal være tilpasset studentenes fagvalg og bidra til at studentene utvikler evnen til å utforske, reflektere over og utvikle egen profesjonsutøvelse. Det skal være progresjon i praksisopplæringenstudiet. Studenter som er tilsatt i skolen, bør ha minimum 50 % av praksis på annen skole enn egen arbeidsplass.~~

§ 4. Nasjonale retningslinjer, ~~kjennetegn og programplan og studieplan~~

Det er utarbeidet nasjonale retningslinjer for praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13 fagene og indikatorer for hva som kjennetegner lærerutdanning av høy kvalitet. Med utgangspunkt i forskriften og nasjonale retningslinjer skal den enkelte institusjon utarbeide programplan studieplaner som beskriver hvordan institusjonen legger til rette for en integrert utdanning med helhet og sammenheng. for praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag Studieplanen skal inneholde med bestemmelser om faglig innhold, herunder inkludert samiske emner og tverrfaglighet, praksisopplæring, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger. ProgramStudieplanen skal vedtas av institusjonens styre.

§ 5. Opptak

Opptakskrav til praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag er

- fullført treårig relevant profesjonsrettet bachelorgrad og minimum to års relevant yrkespraksis
- fag-/svennebrev eller annen fullført treårig yrkesutdanning på videregående nivå, generell studiekompetanse, to års relevant yrkesteoretisk utdanning utover videregående opplærings nivå og fire års yrkespraksis.

Utdanningsinstitusjonene vurderer opptak på grunnlag av realkompetanse.

Institusjonene kan i forbindelse med opptak til studier med oppstart høsten 2020, høsten 2021 og høsten 2022 gi studenter betinget opptak til praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8–13.

Forsinkelsene må skyldes utbruddet av covid-19, og søkeren må ha vært meldt til vurdering henholdsvis våren 2020, våren 2021 eller våren 2022. Betinget opptak forutsetter at manglende eksamener avlegges innen utgangen av henholdsvis høstsemesteret 2020, 2021 eller 2022. Kravet til yrkespraksis må være oppfylt før studiestart.

§ 6. Fritaksbestemmelser

Dokumentasjon av realkompetanse, eksamen eller prøve som ikke er opparbeidet/avlagt som en del av praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag kan gi grunnlag for fritak, jf. § 3-5 i lov om universiteter og høyskoler.

Fritak/innpassing skal føres på vitnemålet og dokumentasjon av realkompetanse må følge vitnemålet.

§ 7. Ikrafttredelse og overgangsregler

Forskriften trer i kraft straks. Institusjonene kan selv velge om de vil følge denne forskriften fra høsten 2013. Fra høsten 2014 må alle institusjoner som tilbyr praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag følge denne forskriften.

Studenter som følger forskrift 13. desember 2005 nr. 1454 til rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning har rett til å avlegge eksamen etter denne inntil 31. desember 2016.